

20. OBLETNICA PADCA KOMUNIZMA

LJUDMILA NOVAK

Včeraj je župan Janković in njegova večina v mestnem svetu s podporo Titovi ulici dokazala, da želi znova odpirati še nezaceljene rane slovenske družbe. Podmladek Nove Slovenije je s svojo akcijo zbiranja podpisov proti novi Titovi ulici želel opozoriti na stisko in bolečino vseh tistih, ki so zaradi Tita in njegovega režima trpeli in izgubili svoje najdražje. Poimenovanje ulice po Titu je svojevrstno zaznamovanje 20. obletnice padca komunizma v Evropi.

V Evropi se letos spominjamo 20. obletnice padca berlinskega zidu - dogodka, ki je bil znamenje razpada totalitarnega komunističnega sistema v srednje- in vzhodnoevropskih državah, ter 5-letnice vstopa desetih držav, tudi Slovenije, v Evropsko unijo. Ta vstop se razume kot eden od vrhuncev evropskega sodelovanja in združevanja. Padec komunizma je omogočil tudi nastanek neodvisne in samostojne Republike Slovenije, ki se je odločila postati članica družine evropskih demokratičnih držav. Na tej poti je morala izpolniti temeljna demokratična merila, kot so spoštovanje človekovih pravic, pravna država, demokracija, zaščita manjšin.

Medtem ko v zrelih demokratičnih družbah pozitivno gledajo na prehojeno pot, pa bomo Slovenci padec komunističnega totalitarizma „proslavili“ s poimenovanjem ene od ulic v Ljubljani po voditelju komunistične Jugoslavije Josipu Brozu Titu - po človeku, ki je kriv za zločine proti slovenskemu narodu (in človečnosti sploh), ter za množične kršitve človekovih pravic v času obstoja jugoslovanske komunistične države. V Sloveniji namreč žal prevladuje mit, da je pri Titu, kot zmagovalcu nad nacizmom in fašizmom, treba pozabiti na ves komunistični teror, ki ga je prav on poosebljal.

V slovenskih medijih je bilo veliko prostora namenjenega govoru Slavojja Žižka, pri katerem svojo modrost črpa slovenska levica, na simpoziju marca v Londonu, kjer je govoril o filozofski vrnitvi k Stalinu kot poti „vrnitve“ komunizma. Morda v letošnjem letu, ki ga zaznamuje spomin na nov začetek skupnega sooblikovanja Evrope, lahko pričakujemo še pobudo Petra Božiča, in podobnih „modrecev“, po poimenovanju katere od ljubljanskih ulic po Stalinu, ki je bil tudi zmagovalac nad nacizmom. Glede na njihovo zavzemanje za Tita bi lahko „spregledali“ tudi petnajst milijonov žrtev stalinističnega terorja.

Cilj Nove Slovenije je doseči resnično narodno spravo, ki jo bomo dosegli le, če se bomo kot družba odločno soočili z zločini, ki so bili storjeni med in po drugi svetovni vojni, na zmagovalni kot tudi na poraženi strani. Število žrtev druge svetovne vojne je bilo izjemno veliko. Mnogo ljudi je svoja prizadevanja po drugačnem in boljšem svetu plačalo z življenjem, za njimi pa so ostali njihovi najbližji, ki so ceno druge svetovne vojne plačevali še celo življenje. Bolečine staršev za izgubljenimi sinovi, sester za brati, žen za možmi še danes niso izginile. Vse dokler bomo bolečino številnih naših državljanov zanikali, vse dotlej žalostnega poglavja naše zgodovine ne bomo zaprli.

Zavedati se moramo, da se rana lahko zaceli le takrat, če jo najprej dobro očistimo in nato prepustimo času. Rane ni mogoče očistiti, če je vedno znova deležna soli v obliki ideološkega hujšaka in stalnih obtožb po spreminjanju zgodovine, kakršnim smo bili v zadnjem obdobju priča s strani ideoloških naslednikov Titovega komunizma. Jasno je, da nihče ne more spremeniti zgodovinskih dejstev, so takšna kakršna so in z njimi se moramo soočiti, čeprav so neprijetna in spreminjajo podobo preteklega časa. Nezaslišano je, da so povojne generacije, ki si prizadevajo za celostno resnico o Titu in njegovem režimu, označene kot izdajalske, poleg tega pa smo deležni nenehnih pozivov levih radikalcev po novih pogromih. Takšno nestrpnost bi morala država kar najostreje preganjati.

Naloga države in politike je, da naredi vse, da enkrat za vselej zapre odprto rano slovenske družbe. Prvi korak k pomirjanju duha je zagotovo človeka dostojen pokop vseh žrtev druge svetovne vojne in povojnih pobojev. Drugi korak je prizadevanje za pošteno razumevanje takratnega časa, kar pomeni, da se moramo soočiti z vsemi zgodovinskimi dejstvi, pozitivnimi in negativnimi, ter prenehati z ideološkim potvarjanjem zgodovine. Dolžnost države je, da vzpostavi formalne pogoje, ki bodo pripeljali do narodne pomiritve in sprave.

(Izjava NSi)

Titova cesta v Ljubljani

Ljubljanski mestni svet je v ponedeljek 20. t.m. ob obstrukciji svetnikov SDS s 24 glasovi za in štirimi proti podprl predlog o poimenovanju vzhodne mestne vpadnice po Josipu Brozu Titu.

Titova cesta bo potekala od krožišča pri Plečnikovih Žalah po trasi novo načrtovane severne vpadnice preko tomačevskega krožišča do križišča z Zasavsko in Dunajsko cesto v Črnučah. Predlog za poimenovanje ceste po pokojnem jugoslovanskem predsedniku Titu je komisija za poimenovanje naselij in ulic sprejela soglasno, je povedal predsednik komisije Peter Božič (Lista Zorana Jankovića). Pomisleke je po njegovih besedah izrazil le podpredsednik komisije Janez Moškrič (SDS), ki pa se je glasovanja vzdržal.

Vodja svetniške skupine SDS Dimitrij Kovačič je v razpravi pred napovedjo obstrukcije dejal, da gre za vsiljevanje Titove ceste nekemu, ki tega ne želi oz. ki mu s tem povzročajo bolečino. „Svojem žrtev povojnih pobojev se v Ljubljani vsiljuje poimenovanje po človeku, ki je odgovoren za te poboje,”

je poudaril. Po Kovačičevih besedah bodo s tem sklepom zelo hudo prizadeli svojce žrtev pobojev. Predlog je izrazilo ideološka in politična tema, je dejal Kovačič.

Ignac Polajnar (NSi) je kot temeljno vprašanje izpostavil, „zakaj tak predlog v tem času, ko v Sloveniji odkrivamo posledice povojnih množičnih pobojev“. Po njegovih besedah ni spodobno, da v enem zamahu poimenujemo ulico po Titu. To ni politično modro, je prepričan Polajnar, ki je ocenil, da gre za obujanje izgubljenih iluzij. „Križa ni le gospodarska, ampak tudi moralna in politična in tako je ne bomo rešili,” je dejal Polajnar, ki si ne želi, da bi bil to začetek novega ideološkega in političnega boja.

Seveda vsi razlogi niso pomagali. Pri glasovanju, ob protestni odsotnosti svetnikov SDS, je levica prodrla s svojo večino.

V Ljubljani je že bila Titova cesta, 8. oktobra 1991 pa so del te ceste preimenovali v Slovensko, del pa v Dunajsko cesto. A stari časi se vračajo.

Križa, ali le spotikanje?

Kar naenkrat je zagorelo. Strašilo vladne krize se je pojavilo v Ljubljani, a se tudi hitro razblinilo. Je bila le odrska uprizoritev, ali gre za globlje razpoke v koaliciji?

Kot so poročali mediji, je gospodarski minister Matej Lahovnik (Zares) po tem, ko je Nova ljubljanska banka (NLB) pretekli teden odobrila podaljšanje kredita Infond Holdingu, družbi, ki je posredno v lasti prvega moža Pivovarne Laško Boška Srota, v svojem portfelju pa ima večino delnic Laškega, skupaj z drugimi družbami okrog Pivovarne Laško pa tudi skoraj polovični lastnik Mercatorja, med drugim izrazil pričakovanje, da se bo na svetu stranke Zares v torko pojavilo tudi vprašanje izstopa iz koalicije.

Po četrtkovi seji vlade pa je med drugim dejal, da ni neobičajno, da banka zaseže delnice, ki so pri njej zastavljene, če podjetje ne vrne kredita, ob pogoju, da se zagotovi normalno delovanje bančnega sistema in hčerinskih podjetij holdinga. Ob tem je ocenil, da ni razlogov, da bi se krediti reprogramirali v nedogled.

Lahovnikova izjava je dvignila mnogo prahu. „Če bo namreč koalicija razpadla, potem bodo predčasne volitve“, je glede izjave o morebitnem odstopu Zares iz koalicije povedal podpredsednik SD Patrick Vlačič. „To za državo v tem trenutku ne bi bilo dobro in bi še bolj poglobilo krizo,” je poudaril.

Voditelji strank vladne koalici-

je so takoj začeli ogenj polivati z vodo. Med njimi je predsednik stranke Zares Gregor Golobič v oddaji TV Klub na POP TV dejal, da doslej ni bila izrečena nobena grožnja z izstopom iz koalicije. Dodal je, da ni nobenega razloga, da bi katera od vladnih strank izstopila iz koalicije, če bo ta kredibilna in verodostojna. „To pa pomeni, da bo vztrajala pri svojih načelnih odločitvah,” je izjavil.

Je pa od samega začetka delovanja vlade jasno, da ima predsednik Borut Pahor izredne težave s svojimi partnerji, ki nenehno pritiskajo na njegove odločitve in izsiljujejo določene poteze. Vprašanje o resnosti tega spotikanja torej ni prazno. Čas bo prinesel potrebne odgovore.

Za slovenske korošce

V poslanski skupini SDS so pozdravili prizadevanja avstrijskega predsednika Heinza Fischerja, ki je prisluhnil predstavnikom slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem glede aktualnih vprašanj, s katerimi se soočajo, je v sporočilu za javnost zapisal poslanec SDS Miro Petek, sicer predsednik komisije DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Petek je še zapisal, da v poslanski skupini SDS podpirajo državotvorno zavedanje in napovedano osebno zavzetost avstrijskega predsednika za oživitve vprašanja glede dodatnih dvojezičnih krajevnih napisov in iskanja rešitve za ta problem ter njegovo pripravljenost za sestaneke tudi z različnimi avstrijskimi predstavniki, ki jih vprašanja dvojezičnih tabel zadevajo.

Po mnenju poslanske skupine SDS je takojšnja uresničitve odločb avstrijskega ustavnega sodišča glede postavitve dvojezičnih tabel nujen in pomemben korak v smeri zagotavljanja pravic slovenske manjšine, ki izhaja iz sedmega člena Avstrijske državne pogodbe. Napovedana prizadevanja avstrijskega predsednika so spodbudno sporočilo, da je to tudi mogoče uresničiti.

Avstrijski predsednik Fischer se je na Dunaju sestal s podpredsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Rudijem Voukom, predsednikom Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjanom Sturmom predsednikom Skupnosti koroških Slovencev (SKS) Bernardom Sadovnikom, ki so ga seznanili z aktualnimi vprašanji koroških Slovencev, govorili pa so tudi o novem poskusu za ureditev področja dvojezičnih krajevnih tabel.

Fischer je na srečanju napovedal nov poskus reševanja vprašanja dodatnih dvojezičnih krajevnih napisov še za leto. Izjavil je tudi, „da je dejstvo, da obstajajo razsodbe ustavnega sodišča, ki po mojem mnenju niso uresničene“. Zato naj bi se osebno zavzel za rešitev in se ponudil kot posrednik pri iskanju rešitve. Napovedal je tudi, da bo govoril z vsemi prizadetimi, njegov prvi sogovornik pa bo avstrijski kancler Werner Faymann.

Nič novega s Hrvaške

Hrvaški zunanji minister Gordan Jandroković je v Bruslju komisarju za širitev Olliju Rehnu osebno predstavil hrvaški predlog za rešitev zastoja Hrvaške na poti v EU in vprašanja meje s Slovenijo. Hrvaški predlog po besedah Jandrokoviča temelji na treh načelih: ločitvi vprašanja meje od pogajalskega procesa, takojšnjem nadaljevanju pogajanj oziroma deblokadi pogajanj in reševanju vprašanja meje v skladu z mednarodnim pravom oziroma pred mednarodnim pravosodnim telesom.

V Ljubljani je uradni govorec slovenskega zunanjega ministrstva Milan Balažič že ocenil, da gre za že znana stališča. „Pričakujemo bolj konstruktiven pristop Hrvaške,” je poudaril in izrazil pričakovanje slovenske strani, da bo na tristranskem srečanju obeh zunanjih ministrov z Rehnom prišlo do „presežka“ glede na dosedanje pogovore. Ob tem je menil, da je glede na vztrajanje Zagreba pri svojih stališčih za to sicer bolj malo upanja. Kot je dejal, v tem trenutku ni novih elementov, ki bi kazali na preboj.

Balažič je ob tem ponovil, da Slovenija pozdravlja Rehnov predlog, saj ima realne možnosti za uspeh. Dodal je še, da je stališče Slovenije, da bi morala Hrvaška za preboj vE pogajanj najprej umakniti prejedice meje iz svojih dokumentov, ko bosta državi dosegli dogovor o vprašanju meje, pa naj se sporazum ratificira v parlamentih obeh držav.

Sicer je tudi komisar Rehn izrazil upanje, da bosta Slovenija in Hrvaška na srečanjih to sredo uspeli zblizati stališča. „Moj cilj je seveda, da najdemo način za rešitev spora glede meje in čim prej deblokiramo pristopna pogajanja Hrvaške,” je še pojasnil komisar Rehn.

VTISI IZ SLOVENIJE

Nov zbornik dokumentov in pričevanj

V Pokrajinskem arhivu Maribor so 14. aprila predstavili zbornik z naslovom Dokumenti in pričevanja o povojnih koncentracijskih taboriščih v Sloveniji. Njegov izdajatelj je Študijski center za narodno spravo, gradivo pa je zbral in uredil zgodovinar Milko Mikola. Poleg avtorja je o vsebini in pomenu zbornika spregovoril tudi zgodovinar Darko Friš.

Kot je pojasnil Mikola, so v zborniku objavljeni dokumenti in pričevanja o koncentracijskih taboriščih za domobrance in civiliste v Šentvidu pri Ljubljani, Škofji Loki, Kranju in na Teharjah ter o taborišču za otroke Petriček pri Celju. Po svoji vsebini zbornik predstavlja nadaljevanje oziroma drugi del zbornika Dokumenti in pričevanja o povojnih koncentracijskih taboriščih v Sloveniji, ki ga je leta 2007 izdal Sektor za popravilo krivic in narodno spravo.

Enako kot za prvi del zbornika, ki se loteva koncentracijskih taborišč Strnišče pri Ptuj, Hrastovec pri Lenartu v Slovenskih goricah, Brestnica pri Mariboru in Filovci v Prekmurju, velja tudi za njegov drugi del, da v njem objavljeni dokumenti predstavljajo samo posamezne fragmente, ki so nastali v zvezi s taborišči. Po besedah Mikole najpomembnejših dokumentov o povojnih koncentracijskih taboriščih ni na razpolago, ker se verjetno sploh niso ohranili.

Večino objavljenih dokumentov hranijo posamezniki (bivši interniranci), le nekaj pa arhivi. Zaradi pomanjkanja najpomembnejših dokumentov imajo še toliko večji pomen v zborniku objavljena pričevanja nekdanjih taboriščnikov, je poudaril Friš. Po njegovih besedah gre za grozljiva pričevanja o temnih plateh zgodovine. Še posebno velik pomen imajo pričevanja o koncentracijskih taboriščih v Šentvidu pri Ljubljani, Kranju in Škofji Loki, saj o njih doslej še ni bilo veliko objavljenega.

Po besedah Mikole so pričevanja o koncentracijskih taboriščih v Šentvidu pri Ljubljani, Škofji Loki, Kranju in na Teharjah posredovali bivši interniranci, izvirnike objavljenih pričevanj o taborišču za otroke Petriček pri Celju pa hrani Zgodovinski arhiv Celje. Skoraj vsa pričevanja so v zborniku objavljena v takšni obliki, kot so jih posredovali njihovi avtorji, le nekaj pa jih je objavljenih v prepisu. V enem primeru gre za prepis zvočnega zapisa, v vseh ostalih primerih pa za prepise rokopisov, ki so bili slabo čitljivi.

Objavljenim dokumentom in pričevanjem je uvodoma dodana študija zgodovinarke Katje Skubic o teharskem koncentracijskem taborišču in o taborišču za otroke Petriček. Njeni študiji je dodan še krajši prispevek Mikole o koncentracijskem taborišču

Škofovi zavodi v Šentvidu pri Ljubljani. Zbornik je sicer izšel decembra lani, prva predstavitev pa je bila konec januarja v Ljubljani.

Ena najpomembnejših nalog, ki si jih je Študijski center za narodno spravo (ŠCNS) zadal že ob ustanovitvi jeseni 2005, je zbiranje ter izdajanje dokumentov in pričevanj o posameznih oblikah nasilja, ki so jih nad pripadniki slovenskega naroda in drugih etničnih skupin v Sloveniji v 20. stoletju izvajali vsi trije totalitarizmi - fašizem, nacizem in komunizem.

Ker bodo dokumente in pričevanja izdajali daljše obdobje, so se na ŠCNS odločili za izdajanje posebne serije publikacij z naslovom Dokumenti in pričevanja. Z njo nadaljujejo delo, ki ga je na tem področju začel že raziskovalni del Sektorja za popravilo krivic in za narodno spravo pri ministrstvu za pravosodje, iz katerega je ŠCNS tudi nastal.

Omenjeni sektor je v dobrih dveh letih svojega delovanja izdal štiri zbornike dokumentov in pričevanj: Dokumenti in pričevanja o povojnih delovnih taboriščih v Sloveniji, Dokumenti in pričevanja o povojnih koncentracijskih taboriščih v Sloveniji, Dokumenti o rudarski stavki v Zasavju leta 1958 in Dokumenti o privilegijih političnih in državnih funkcionarjev v Sloveniji v obdobju socializma.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Čeprav se uradno kampanja še ni začela, se celotno politično delovanje suče okoli prihodnjih volitev. Malokrat so dopolnilne parlamentarne volitve vzbujale toliko pozornosti in bile ob enem tako odločilne kot sedaj.

Strah in trepet. Ni težko razumeti, kaj vlado tako skrbi. Sedanja predsednica, še bolj pa bivši predsednik, sta vajena absolutizma. Tako prej v rodni provinci, kot v prvem mandatu in sedaj v letu in pol drugega, dejansko nista imela resne opozicije. Lastna večina v obeh parlamentarnih zbornicah jima je zagotovila, da sta delala po mili volji. Prvi resni spopad je bil lanski kmečki upor, v katerem je bila vlada poražena. Sedaj pa preti še hujša nevarnost. Kirchnerizem lahko izgubi lastno večino v poslanski zbornici. Kot smo že tolikokrat omenili, je skoraj zapečaten usoda v treh velikih volilnih okrožjih: provinci Córdoba, Santa Fe in v prestolnem mestu. Da nadoknadi to izgubo, mora vlada prepričljivo zmagati v provinci Buenos Aires. In ta „prepričljivost“ se suče okoli 50 odstotkov glasov. Nobena anketa, še tako optimistična, pa vladi ne pripisuje take zmage. Zato Kirchner napoveduje svojo kandidaturu, zato je prisilil, da ob njem „testimonialno“ kandidaturu prevzame tudi guverner Scioli na čelu liste za poslance, čeprav že v naprej pove, da tega mesta po izvolitvi ne bo zasedel. Za njim pa je podobne kandidature za občinske svetnike sprejelo že trinajst županov velikih občin buenosaireskega predmestja.

Nekje se zatika. Dovolj jasno je, da pritisk za prihaja iz najvišjih krogov. Zato večina meni (čeprav Scioli to zanika), da je sam Kirchner v ozadju poteze, ki je odplavila vodjo provincijske davčne ustanove. Zadeva je bila taka: v skoraj blaznem iskanju privlačnih imen za „testimonialne“ kandidature, se je vlada ustavila ob tem možu. Santiago Montoya je zelo znan, ker trdovratno preganja davkoplačevalce, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti. Včasih uporablja tudi manj klasične metode. A vsi mu priznavajo, da dela strokovno, vestno in pošteno. Kdo torej bolj privlačen kot on, da vodi listo kandidatov za svetnike v občini San Isidro. Montoya je ponudbo odklonil, ko pa so ga kljub temu kar javno proglasili za kandidata, je pa ostro zanikal možnost in celo dejal, da tako postopanje pomeni, da je „vlada izgubila možnost poslušati glas družbe“. Ko je podobno izjavo podal še v nekem televizijskem programu, je v vladi prekipelo in moral je zapustiti svoje

mesto. Ves ta miš-maš pa končno negativno vpliva na razpoloženje družbe in opazovalci menijo, da vladi bolj škodi kot koristi. Razne ankete ne kažejo, da bi dosegla svoj cilj. Še daleč ne pride do potrebne polovice glasov in nekatere ankete celo kažejo na morebiten poraz. V tem, stanju se vsi sprašujejo, kaj še si bo izmislil Kirchner, da si zagotovi zmago. Tudi že ni več tako gotovo, da bo kandidiral v provinci Buenos Aires, Vse je odvisno kako bodo kazale številke anket. A časa ni več veliko.

Siva pot. A nič manj ni težka pot opozicije. Že nekaj časa vemo, da ne bo enotnega nastopa, temveč se bodo proti vladi borili dve fronti. Pa imajo v obeh kar nekaj težav, da ohranijo mir in složnost. Na levici gre sedaj nekoliko bolj lagodno. Dokončno so se združili radikali, Državljanska koalicija (Elisa Carrió) in socialisti. Tam se tudi nihče ne tepe za prva mesta. Nasprotno, v prestolnem mestu hočejo zavezniki „Lilito“ na prvem mestu, ona pa vztraja, da bo kandidirala na drugem mestu liste. Drugače je na desnici. Kot smo pisali zadnjič, je v provinci Buenos Aires skoraj prišlo do razkola v trojici De Narváez-Solá-Macri. Problem se je vrtil okoli kandidatne liste. Vendar so v zadnjem hipu rešili enotnost. V prestolnem mestu pa nastopajo ločeno. Tukaj je podžupanja Gabriela Michetti že odstopila s svojega mesta, da bo načelovala listi kandidatov za poslance. Seveda nasprotniki rohnijo, da to tudi ni pravilno, ker je bila izvoljena za štiri leta. Zanimivo pa je, da so na levi strani med kandidate vabili tudi člane vodstva kmečkih organizacij. A „štirje veliki“ so sklenili, da nihče od njih ne bo kandidiral. To so prepustili „drugi vrsti“ voditeljev, predvsem v notranjosti države.

Kako strašna slepota je človeka. Vlada nadaljuje s svojo nejasno zunanjo politiko, ki bolj sloni na ideološki povezavi kot na stvarnosti. Sedaj pa se v najvišjih krogih čudijo, da Argentina nima bolj vidnega mesta v mednarodni politiki. To je prišlo do izraza v zadnjem vrhu ameriških predsednikov. Položaj je bil tako jasen, da je celo brazilski predsednik Lula Da Silva zaprosil Washington, naj malo bolj upošteva Argentino kot važen dejavnik v južni Ameriki. Doma ni veliko bolje: mrzlica dengue razsaja in je prišla že v samo prestolno mesto. A telefonski klic iz najvišjega vrha je v zadnjem trenutku preprečil, da bi senat potrdil zakon, ki je proglašal posebno sanitarno stanje. Pač že poznano stališče: če ga jaz ne priznam, ga ni.

Podpora za katoliško osnovno šolo

V Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano bodo ustanovili Fundacijo Alojzija Šuštarja v podporo prvi katoliški osnovni šoli v Sloveniji.

Kot so pojasnili, želijo s tem razbremeniti starše in poskrbeti, da bo šola kvalitetno delovala. Sredstva, ki jih prispeva država, namreč niso dovolj za delovanje, navajajo.

Država izvajanje javno veljavnega programa financira v 85 odstotkih, kar pa ne zadošča „za kritje vseh dejavnosti, ki so v programu naše osnovne šole,“ so zapisali v Zavodu.

Omenjeno fundacijo bodo ustanovili ob dobrodelnem koncertu in prodajni razstavi. Tu so bili na

voljo dela priznanih slovenskih umetnikov, so še sporočili iz zavoda.

Osnovna šola Alojzija Šuštarja, prva zasebna katoliška šola v Sloveniji, je s poukom začela septembra lani. Deluje v okviru Zavoda sv. Stanislava. Letošnje šolsko leto bo pouk za dva oddelka prvega razreda in po en oddelk drugega in tretjega razreda potekal v pritličju Škofijske klasične gimnazije, v prihodnjih letih pa ob obstoječi zgradbi načrtujejo novo gradnjo. V prve tri razrede je letos vpisanih sto otrok, zanimanje staršev za vpis pa je bilo zelo veliko, so pred začetkom šolskega leta sporočili iz tiskovnega urada Slovenske škofovske konference.

Vitezinja poezije je Lučka Zorko

Slovenska pesniška srenja ima novo vitezinjo poezije, Lučko Zorko, ki si je naziv prislužila za pesem z naslovom Stegna.

Naziv je dobila na velikem finalu pesniškega turnirja, ki je v okviru 12. slovenskih dnevov knjige v Mariboru v soboto potekal v tamkajšnji Kazinski dvorani. Za naslov se je potegovalo 12 finalistov.

V finalu pesniškega turnirja založbe Pivec so sodelovali Mateja Jevšnikar Hočevar, Milojka Komprij, Simona Kopinšek, Željko Perovič, Ana Pisar, Tatjana Pregl Kobe, Breda Pugelj, Jože Sevljak, Marija Šedivy, Maruška Šibila, Katjuša Trampuž in Lučka Zorko. Literarni gostji sta bili lanskoletna vitezinja Veronika Dintinjana in Barbara Korun, v umetniškem delu programa pa so sodelovali glasbeniki Ana Bezjak, Mario Babojelič, Asja Grauf. Prireditelj sta povezovala Manca Košir in Nino Flisar.

Nagrajenka je prejela kovano vrtnico, simbol viteza pesniškega turnirja, knjigo Orfejev spev in denarno nagrado v znesku 500 evrov. Svojega nagrajenca pa je izbralo tudi občinstvo, ki največ glasov namenilo Maruški Šibili, matrantki iz okolice Maribora, in njeni pesmi Babici in dedku.

Slovenski medicinski e-slovar

Ljubljanska medicinska fakulteta je v sodelovanju s farmacevtsko družbo Lek pripravila elektronsko različico četrte izdaje Slovenskega medicinskega e-slovarja.

Slovar je objavljen na Lekovi spletni strani (www.lek.si/medicinski-slovar/) in je brezplačno dostopen vsem uporabnikom medmrežja.

Četrto izdajo Slovenskega medicinskega e-slovarja je skupaj pripravljalo več kot sto najuglednejših slovenskih strokovnjakov in profesorjev na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Slovar zajema več kot 67.000 strokovnih izrazov, od tega več kot 38.400 gesel in skoraj 29.000 stalnih besednih zvez.

Četrta izdaja Slovenskega medicinskega e-slovarja zajema strokovne izraze iz predkliničnih ved, kliničnih ved, dentalne medicine, socialno-medicinskih ved, slovenske strokovne izraze, strokovne izraze v latinskem in grškem jeziku, poslovenjeno zapisane latinske ali grško-latinske izraze, odsvetovane izraze, krajšave v medicini ter zgodovinske osebnosti.

Priložnostna razstava ob 80-letnici Žarka Petana

Ob visokem jubileju gledališkega režiserja, satirika, dramatika in pripovednika Žarka Petana so v Mestnem gledališču ljubljanskem odprli razstavo utrinkov iz režiserjevega opusa v tej gledališki hiši.

Razstava je postavljena v spodnjem foyeru MGL, na ogled bo do 23. aprila, in sicer v času predstav. Avtorica razstave je Alenka Klabus Vesel, likovno jo je zasnovala Mojca Višnar. Ob razstavi je stekel tudi pogovor aktualne direktorice in umetniške vodje mestnega teatra Barbare Hieng Samobor z jubilantom.

Hieng Samoborjeva je uvodoma razgrnila bogati Petanov opus na različnih poljih ustvarjanja in med drugim poudarila, da so Petanova dela prevedli v več kot 30 tujih jezikov. Tudi od približno 60 priznanj za svoje delo jih je bil slavljenec velik del deležen na tujem.

Hieng Samoborjeva, sicer tudi sama režiserka, je obudila lastne spomine na predstave, ki jih je spoznavala v režiji Žarka Petana, ta pa je obudil spomine na prehojeno pot in življenjske postaje, vse od časov svojega otroštva.

Na vprašanje, zakaj se v svojih tekstih ni bolj zaganjal v politiko, pa je odvrnil, da se sam nikoli ni ukvarjal s politikom, ta pa da se je bolj ukvarjala z njim.

Petan je 80. rojstni dan praznoval 27. marca. Pred MGL je bil stalni režiser v ljubljanski Drami (1966-1971), v 90-ih letih je bil nekaj časa generalni direktor RTV Slovenija. Režiral pa je tudi v drugih slovenskih in tujih teatrirh.

SLOVENCİ V ARGENTINI

SLOVENSKA PRISTAVA

Likovna razstava ge. Sonje Čop Bavdaž

Meseca februarja je iz Koroške prišla na obisk v Argentino likovna umetnica gospa

Občinstvo med prireditvijo

Sonja Čop Bavdaž, da bi med sorodniki praznovala svojo 80. obletnico.

Pristavski odbor pa je z veseljem sprejel pobudo njenega brata Avgusta Čopa, da bi se tudi pristavčani vključili v tako lepo praznovanje z likovno razstavo njenih del.

Zbiranje umetniških del in priprava razstave je bila v rokah Avgusta Čopa, s pomočjo Markota in Danija Čopa.

V soboto 21. februarja je bila otvoritev razstave s prisotnostjo lepega števila prijateljev in znancev. Najprej je pristavski kulturni referent Dominik Oblak v imenu vseh pristavčanov pozdravil slavljenko in opisal njeno življenjsko in umetniško pot. Gospa Sonja je kot mlado dekle delila skupno usodo begunstva in izseljenstva. Bila je učenka

slovenske taboriščne gimnazije v Spittalu in je prišla z družino v Argentino, kjer je tudi nadaljevala z risanjem in slikanjem, s katerim se je ukvarjala že od mladih „rok“. Veliko sorodnikov in prijateljev je obdarila s svojimi slikami. Po poroki z inž. Bavdažem se je preselila v Brazilijo, v Matto Grosso, kjer se ji je odprl nov svet barv, pokrajini, rož, živali. Čez nekaj let pa se je z možem in družino preselila v Avstrijo na Koroško, kjer je nadaljevala z umetniškim delom. Zadnja leta pa se ukvarja predvsem s slikanjem ikon.

Po tej, uradni predstavitvi nam je njen brat Avgust nanizal družinske spomine in anekdote o sestrični umetniški karieri.

Glasbena otvoritev razstave pa je bila v rokah snaha Lije Krek Bavdaž, ki je

Glasbena otvoritev razstave

mojstrsko in občuteno zaigrala na violino ob klavirski spremljavi Germana Zacoro Nielsen.

Razstavljene so bile slike s Koroške, Buenos Airesa in Brazilije ter novejša zbirka ikon. Na platnu pa smo imeli možnost ogledati si fotografije raznih njenih stvaritev, kot tudi filmski posnetek o postopnem nastanku stenske slike pri njej doma na Koroškem.

Z opazovanjem njenih umetnin smo jo lahko pospremili po raznih postajah njenega dosedanjega življenja, saj v njih izraža občutke, ki so ji v dušo zapečatili različni kraji, pokrajine, ljudje in življenjske okoliščine.

D.O.

Družina Bavdaž z umetnico gospo Sonjo na sredi

SLOMŠKOV DOM

Občni zbor

Za nedeljo 29. marca je odbor sklical letni občni zbor Slomškovega doma. Uvodoma so se številni navzoči z molitvijo spomnili članic in članov, ki so umrli v preteklem letu: Joža Šturm, Tonka Uštar Vrečar, Viktorija Štefančič Miklavc, Marijan Schiffrer, Ana Breznik, Miha Koželnik in Magda Kocjan Mikelj.

Nato je predsednik Marko Selan uvedel dnevni red občnega zbora, začenši s poročili odborov: tajnica dr. Marjana Poznič Mazieres, blagajnik cont. Miha Bokalič, gospodar Aleksander Kastelic, šolski tečaj A. M. Slomška prof. Mateja Hribar Šmalc, odsek ZSMŽ Metka Erjavc Tomazin, referat mladci in mladenke prof. Anka Smole Kokalj in mladina SDO-SFZ Marjanka Oblak. V predsedniškem poročilu je Marko Selan poudaril vsa glavna polja dela odbora v pretekli poslovni dobi, se zahvalil za pomoč pri kulturnem delu Tonetu Rodetu in dr. Štefanu Godcu, vsem

odbornikom pa za zvesto sodelovanje skozi celo leto. Tudi to je pripomoglo, da je Slomškov dom zaključil poslovno dobo, kljub obširnim delom, brez dolga.

V imenu nadzornega odbora je dr. Boris Štrfiček priporočil članstvu sprejem poročil in ugodno ocenil celotno delo odbora. Tudi med članstvom se je pri debati izkazalo pohvalno mnenje o poslovanju odbora.

Pri volitvah je bil potrjen naslednji odbor: Predsednik Marko Selan, podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc, tajnica dr. Marjana Poznič Mazieres, blagajnik cont. Pavel Brula, podblagajnik cont. Miha Bokalič, gospodar Aleksander Kastelic, gospodinja Veronika Javoršek, šola prof. Mateja Hribar Šmalc, mladinski referent Toni Javoršek, mladina Marjanka Oblak in Andrej Grabnar ter nadzornika dr. Boris Štrfiček in cont. Gregor Hribar.

J.T.

SAN JUSTO

„Naj slava, Jezus, ti doni, od mrtvih vstal si in živiš.“

V nedeljo, 12. aprila smo kristjani imeli prav poseben praznik: Kristus je premagal smrt! Toplo jutro je vabilo vernike k službi božji, da bi praznovali Vstajenje našega gospoda Jezusa Kristusa.

Počasi se je napolnila sanjuška stolnica in začela se je sveta maša. Daroval jo je pater Alojzij Kukovica, ob spremstvu velikega števila ministrantov. Med mašo je pel Mešani pevski zbor in s svojim petjem poglobil praznično vzdušje vernikov.

Po končanem duhovnem obredu smo si kar pred cerkvijo segli v roke in si želeli blagoslovljene praznike. Nebo se je tudi veselilo velikonočne nedelje: svetlomodra barva - niti enega majhnega oblačka ni bilo videti, sonce pa je izražalo veselje s toplimi žarki nad zemljo ...

Pot nas je peljala iz cerkve do Našega doma, bolj natančno, do zgornje dvorane. Velikonočna voščila so se še naprej slišala tu in tam. Dolge mize, pogrnjene z belimi prtji, na njih pa blagoslovljene dobrote so vabile, da prisedemo in med prijateljskim pogovorom počakamo, da se zastor odpre.

Otroci šolskega zbora so se hitro postavili na svoja mesta, skupno z voditeljicama Marijo Štrubelj in Kristino Šenk. Na nasprotni strani dvorane pa so bili člani Mešanega pevskega zbora z Andrejem Selanom in Andrejko Selan Vombergar.

Glavne luči so ugasnile. Pred mikrofonom je stopila Angelca Podržaj Miklič in nas uvedla k praznovanju Kristusove zmage.

Na sredini odra je bila slika Vstalega Jezusa (delo Toneta Oblaka), ob sliki pa sta bili dve mizi. Na eni smo videli velikonočni jerbas, ragljo in butaro (sliko so predstavljali: Mirjam Mehle Javoršek, Berni Juhant, Matjaž Groznik in Ivan Urbančič); ob drugi mizi je bil mladi par s košarico pisanih pirhov (Nevenka Belič in Marko Malovrh) ter dedek (Aleks Puntar), ki je držal nit pripovedovanja.

Akademija se je razvijala pod naslovom „Slovenski žegenj“ v režiji Blaža Mikliča. Ta obsega pirhe, meso, kruh in hren; vsak je bil predstavljen tudi v simboličnem pomenu. Med vsako točko so se prepletale recitacije in pesmi. Po vrstnem redu so se prikazali z belokranjsko nošo na odru: Lučka Marinčič, Barbara Kržišnik, Katerina Javoršek, Martin Uštar, Mikaela Puntar, Erik Oblak in Tatjana Malovrh. Izbrane poezije so bile veselo in razločno podane. Nekateri so pokazale nežnost in radovednost otrok ob košari in pisanicah, druge so zaznanjale veliki dan ter slavo, ki jo čuti vsak vernik, ker Kristus je vstal! V lepem številu je šolski zbor živahno prepeval alelujo Gospodu ter

Mešani pevski zbor je radostno oznanjal Kristusovo vstajenje iz kamnitega groba. Vesela Aleluja je donela po vsej dvorani in se utopila v naših srcih ...

Nato so stopili na oder predstavniki vseh ustanov in organizacij, ki delujejo v Našem domu (I. Urbančič Poglajen, Balantičeva šola; N. Lovšin Kržišnik, ZSMŽ San Justo; V. Marinčič in M. Godec, SDO-SFZ; A. Selan Vombergar, MPZS; S. Mustar, upokojenci; A. Vombergar in M. Miklič, mladci in mladenke; M. Mehle Javoršek, Mladika; F. Draksler, pastoralni svet). Predsednik Doma Karel Groznik je v imenu vseh, voščil navzočim. Pater Kukovica pa je vodil molitev na čast vstalega Kristusa. Sledil je zajtrk z blagoslovljenimi dobrotami (šunka, klobase, hren, pirhi in potice); prijetno mrmranje po dvorani pa je potekalo s priložnostno glasbo v ozadju.

Marta Petelin

Svet katoliških laikov

Pri Svetem Jožefu v Ljubljani je bila v soboto, 18. aprila 2009 popoldan redna skupščina Sveta katoliških laikov. Na skupščino so bili povabljeni predstavniki laičskih organizacij z namenom, da bi pregledali minulo delo in načrtali delo v prihodnjem letu.

Uvodoma je 18 navzočih predstavnikov katoliških gibanj in združenj pozdravil predsednik Sveta katoliških laikov Slovenije Igor Blažič, nekaj vzpodbudnih misli je vsem navzočim namenil koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak, ki je med drugim podaril, kako pomembno in dragoceno je delo katoliških laikov tako v vsakdanjem življenju kot tudi v Cerkvi.

V nadaljevanju skupščine so navzoči najprej pregledali vsebinsko poročilo o delu upravnega odbora, pri čemer je

predsednik izpostavil organizacijo in izvedbo obeh laičskih dni (oktobra 2007 in novembra 2008). Sledila je razprava, zatem pa so navzoči soglasno sprejeli poročilo o minulem delu ter finančno poročilo ter načrt dela za prihodnje leto, ki bo volilno, saj bo dosedanjemu upravnemu odboru potekel petletni mandat. Ob koncu skupščine so navzoči sprejeli še pobudo ob bližajočih se volitvah v Evropski parlament ter izjavo SKLS ob gospodarski krizi.

DRUŽINA IN DRUŽBA

Zadnji tedni in dnevi

V tem času ima umirajoči vedno manj telesne energije. Umika se iz zunanjšega sveta, spi ali veliko počiva. Morda ga ne zanimajo več časopis, televizija, tudi ljudje ne. Ne želi več, da pridejo sosede ali znanci. Okrog sebe bi imel samo še maloštevilne, njemu zaupne ljudi, včasih bi bil rad tudi čisto sam. To je čas, ko se umika od vsega, kar se dogaja zunaj in se obrača navznoter.

V sanjah, v polsnu ali tudi v pogovoru s samim seboj se ozira nazaj na svoje življenje, hkrati dela življenjsko bilanco. Nekateri počnejo to čisto sami zase, v tišini, drugim pomaga tiha navzočnost druge osebe. Z našo pomočjo bi se rad soočil s seboj, svojim življenjem, svojimi spomini. To je mogoče v razumevaški tišini, ki pripomore, da spomini oživijo. Tako postanejo zanj ureditve, povezave in smisli razpoznavni, dogodki se med seboj povežejo in stare krivde lahko sprejme v drugi smiselni povezavi.

Umirajoči morda spi več, kot je buden. Zdi se, kot da samo spi, toda pogosto v tem času mnoge stvari predeluje, mi pa tega ne

spoznamo.

S preobratom navznoter je pri umirajočem manj potrebe po govorjenju. Besede izgubijo pomembnost. Molk postane važnejši. Nastaja brezčasnost.

Umirajoči se pogosto sprašuje, npr.: Koliko časa mi še ostaja? Ali bo trajalo še dolgo? Ali moram še dolgo trpeti? Za svojca to morda pomeni: Koliko časa še lahko prenašam obremenitev? Koliko časa bom še zdržal? Ali tudi: Kdaj bo ljubljeni človek končno odrešen trpljenja in bolečin? Te misli nas morda prestrašijo, so pa zelo razumljive in normalne. Pomembno je, da kot spremljevalec skrbite tudi zase, da imate čas zase in za prijatelje, da spet dobite moč za spremljanje.

Če gremo s svojimi mislimi preveč v prihodnost - koliko časa bomo to še prenašali - nas obremenjuje bolj, kot če se postavimo v sedanjost, da dobimo moč za ta trenutek. Sedanjost laže prenašamo kot namišljeno prihodnost.

Kadar spremljamo nekoga v času umiranja, pridemo tudi do svojih lastnih meja obremenjenosti.

Tudi če čutite, da imate več moči, kot ste si predstavljali, je ta čas za vas težak. Tu so praktična vprašanja nege in organizacije, tu sta negotovost in strah pred trenutkom smrti.

Poleg tega sproži umiranje tudi v nas mnogotere občutke žalosti, strahu, dvoma, jeze in nemoči. Pogosto se trdna tla, ki so nas sicer nosila, zazibljejo.

Živimo v čisto drugem svetu. Tudi mi kot spremljajoči svojci potrebujemo pomoč in podporo. To je lahko čisto praktična pomoč pri nakupovanju, kuhanju itd. Ali da je nekdo nekaj časa pri umirajočem, da se sami spočijemo. Včasih potrebujemo pogovor z drugim človekom, da se razbremenimo svojih skrbi in strahov. Ne bojte se prositi za pomoč. Morda mislite, da morate biti sami vsemu kos. Toda pogosto smo lahko umirajočemu spet spremljevalec, ki pomaga, če tudi zase spet lahko „napolnimo akumulatorje“. Prosite prijatelje ali sosede, tako da z mirno vestjo lahko rečejo da ali ne. Če damo drugim občutek, da so potrebni, pogosto radi pomagajo.

Metka Klevišar

G. JOŽE RAZMIŠLJA

Dobri ljudje

Že samo naslov je lepo slišati, kaj stori šele resničnost.

Kdo bi mogel reči, da jih nima.

Morda zanje ne ve, ali se zanje ne zanima. A oni so in delajo svoje.

Dobri ljudje, pa naj bodo znani ali ne, nam priskočijo na pomoč, ko bi to najmanj pričakovali in mislili. Oni vidijo, da mi potrebujemo njih pomoč. In takrat levica ne ve, kaj dela desnica.

Dobri ljudje so večkrat sploh neznan, nam hitro skočijo na pomoč, pa naj bo to samo v porivanju avtomobila, ki ne vžge. Pa je še veliko drugih stvari, za katere jim moramo biti hvaležni.

Ali se jih kdaj spomnimo in se jim tiho v molitvi zahvalimo.

Kako lep izraz je v besedah zahvale njim, ki jih sploh ne poznamo, pa so dobri ljudje in naši dobrotniki: naj jim Bog poplača.

V semenišču smo bogoslovci imeli duhovne matere, ki so za nas molile, pa nas tudi denarno podpirale, da nas je ustanova lažje pripeljala do posvečenja. Vse to naporno delo je pripisovati škofu beguncu in misijonarju dr. Gregorju Rožmanu, ki je prišel na to srečno misel.

In verjetno bi lahko vsi priznali take dobrotnike in dobre ljudi. Vsem bodimo hvaležni in tudi mi recimo: Bog naj jim poplača.

Najlepše priznanje pa jim je dano takrat, ko jih posnemamo. Z božjo pomočjo skušajmo še mi priti do tega resničnega stanja: biti dobri ljudje. Vsi se potrudimo in vsak na svoj način, biti kakor usmiljeni Samarijan, ki je v bližnjem gledal samega sebe. Njegovo pomoč, duhovno ali telesno, pa je potreboval tisti, ki je roparjem padel v roke. Samarijan je gledal človeka, v njem pa Kristusa in Njegovo zmaličeno in izmučeno podobo. In to je bilo dovolj, da nam je dal zgled dobrih ljudi.

Turizem na Gorenjskem

V marcu se je na Gorenjskem začel odvijati projekt Sonaravni razvoj turizma na Gorenjskem, katerega cilj je med drugim boljša organiziranost in povezanost turistične ponudbe v tej regiji.

Projekt je vreden 386.541 evrov, podprlo pa ga je vseh 18 gorenjskih županov, so sporočili iz Regionalne razvojne agencije Gorenjske.

Od celotne skupne vrednosti projekta bo 273.800 evrov prispevala Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Projekt je skladen z nacionalnim turističnim razvojnim načrtom.

En izmed ciljev projekta Sonaravni razvoj turizma na Gorenjskem je izdelava strategije razvoja in trženja. Kot so v regionalni razvojni agenciji zapisali v sporočilu za javnost, želijo pripraviti vsebinske podlage in razvojne usmeritve za vse, ki se že ukvarjajo ali se še nameravajo ukvarjati s turizmom na Gorenjskem. Skupaj se bodo podali v promocijo in aktivno trženje regije po produktih ter ciljnih skupinah, vzpostaviti pa si želijo dobro prodajno mrežo doma in v tujini.

Med zastavljenimi cilji je tudi oblikovanje razvojnih načrtov posameznih regijskih sonaravnih integralnih turističnih produktov na podlagi analize stanja ponudbe in razpoložljive infrastrukture po posameznih produktih ter oblikovanje regijskih sonaravnih programov. V prihodnje nameravajo v petih tujih jezikih uvesti še regijski spletni portal ter t. i. imidž katalog.

Za projekt bo skrbela ekipa, ki vključuje strokovnjake z različnih področij. Poleg tega bo vključenih tudi nekaj tujih strokovnjakov, ki bodo zagotovili mednarodno dimenzijo oziroma pogled „od zunaj“. Tako bo denimo kot svetovalec za alpinizem v sklopu turističnega produkta pohodništvo sodeloval alpinist Tomaž Humar, za strategijo razvoja in trženja projekta bo skrbel Miša Novak, motociklist Miran Stanovnik pa bo svetoval pri turističnem produktu panoramske poti za kolesarje, motoriste in avtomobiliste.

KNJIGE

Sodalitas ob stoletnici (1)

VINKO RODE

Prijatelj mi je dal na ogled zbornik, ki je izšel „ob 100-letnici Sodalitete, združenja slovenskih duhovnikov na Koroškem (1906-2006)“ pod naslovom *Južna Koroška in njena cerkvena podoba v 20. stoletju*. Uredila ga je zgodovinarica Marija Vrečar, izdal Dušnopastirski urad v Celovcu, založnik pa je Mohorjeva (2007).

Sodeluje deset koroških kulturnikov, trije so iz vrst sodalov. Delo je obsežno (516 strani), solidno znanstveno, pa tudi pregledno z ozirom na splošno zgodovino Koroške v zadnjem stoletju, in deloma tudi v devetnajstem. Vsebuje seznam članov Sodalitete vseh 100 let, obširno imensko kazalo, povzetek v nemščini - Zusammenfassung - pri vseh prispevkih. Spremna beseda (dr. Jože Marketz) in uvod (Marija Vrečar) sta dvojezična.

Naj navedem prispevke po vrsti. Pri vsakem bom s citatom skušal osvetliti kako misel.

Valentin Gotthardt obravnava **Duhovnost Sodalitete**. Ta je izražena v ustanovni listini:

Združenje ima namen, da ohranja in krepi duhovniškega duha.

Teodor Domej: **Pod pritiskom dvojne neustrpnosti** - ideologije in narodna gibanja na Koroškem pred ustanovitvijo Sodalitete. Na skoro 50 straneh obravnava vprašanja kot nacionalizem; Koroška kot prizorišče narodnostnega spora; demokratizacija, izziv za Cerkev; koroška uradna politika „proti krepitvi slovenskega elementa“; antiklerikalizem - globoko zasidrana drža, in dr.

Akademija slovenskih bogoslovcev, esej na skoro 80 straneh, je prispeval Avguštín Malle,

publicist in zgodovinar. Na strani 91 berem: „Akademiji ... je položil temelje Anton Martin Slomšek. Ko je leta 1821 vstopil v celovško bogoslovje, ga je regens naprosil, naj bi znanje slovenščine posredoval svojim vrstnikom ...“ Namen Akademije je podati svojim udom priliko urediti se v slovenskem govoru, izobraževati se na podlagi slovenščine ...“

V letih 1915 -18 je bil mentor Akademije Gregorij Rožman, leta 1906/07, kot bogoslovec, pa je bil urednik njihovega glasila *Bratoljub*.

Nemško govoreči bogoslovci so imeli svojo Akademijo s svojim glasilom Germania.

Razmere za slovensko Akademijo niso bile lahke, z „anšlusom“ so se pa še zaostrele. Režim je Marijanišče zaprl, represija se je stopnjevala. Bogoslovci so s strahom ugibali o svoji in svojega naroda usodi. Avstrijski episkopat je navdušeno pozdravil prihod nacional-socializma, ker da je ustvaril in še ustvarja „mnogo odličnega“.

Vojna je razbila tudi prijateljsko skupnost slovenskih bogoslovcev. Drug za drugim so odhajali v vojašnice, na fronto, v smrt.

Po drugi svetovni vojni so bogoslovci izdajali Bratoljuba v Krki, po preselitvi v Celovec je izhajal zelo neredno. Zadnje št. je izdal Franc Wedenig.

Dr. Jože Marketz prispeva študijo **80 let pastoralnega načrtovanja in organiziranja na južnem Koroškem**.

Avtor takole sklene svojo razpravo: „80 let pastoralnega dela ni mogoče dokumentirati na nekaj straneh. Vsekakor pa je možno prikazati, da južnokoroška cerkvena zgodovina ni predvsem poseganje duhovnikov in laikov v politične in gospodarske zadeve, da je seveda izvrševanje religije vedno zadeva kulture, da pa so tudi zelo zaslužni opisani duhovniki kulturniki skrbeli predvsem za oznanjevanje evangelija, za bogoslužje, za pomoč revnim ... Brez dvoma jim je slovenski jezik veliko pomenil, vendar so ga uporabljali predvsem za komunikacijo s svojimi farani ...“

Cerkvena pesem kot identitetni dejavnik za slovensko narodno skupnost na Koroškem je prispeval Jože Ropitz. Kljub temu, da je bila od 1. novembra 1941 do 8. maja 1945 slovenska pesem v krški škofiji prepovedana, avtor svojo študijo more zaključiti optimistično. „Manjšina se mora ohranjati tudi s svojo agilnostjo, kvaliteto svoje kulture in močno izraženo vero v upravičen obstoj sredi večinskega ljudstva ... Če so korenine globoke in dovolj pravnjše, se ni bati razvalin. Koroški Slovenci so danes - vsaj v Cerkvi - priznana skupnost. Spadajo k nepogrešljivim sestavinam pisanega šopka krške škofije na Koroškem.“

Duhovniki Sodalitete in prosvetni domovi: Daniel Sturm.

Sodaliti so „predvsem v zimskih mesecih prirejali, tako na Zilji, v Rožu in v Podjuni izobraževalne tečaje za kmečko mladino, predvsem pa duhovne vaje ter stanovske nauke“.

V te namene so v nekaterih župnijah zgradili oz. preuredili obstoječe stavbe v domove duhovnih vaj ali farne domove. Tako v Št. Janžu in v Kapli ob Dravi, v Hodišah, v Selah, v Podravljah, v Melvičah, v Šmarjeti v Rožu ter v Tinjah. Pomembni poslanstvi Doma prosvete Sodalitas v Tinjah sta: izobraževanje v slovenskem jeziku in spodbujanje sožitja.

Mladinski center na Rebrci in Regionalni center v Št. Jakobu sta novejši pobudi za prosvetno delo.

Verouk ob izzivih družbenih sprememb v 20. stoletju: Jože Till.

Avtor takole zaključuje obširno študijo: „Medtem ko je bil verouk pred sto leti med predmeti, ki so jih učenci in učenke odklanjali, je ta čas med predmeti, ki jih imajo (...)

radi. Vzrok te spremembe so didaktične inovacije pri pouku: novi učbeniki, operativna didaktika, kreativne metode, upoštevanje konkretnega človeka, igranje vlog, kviz, napeto pripovedovanje, meditiranje, petje in diskusija.“

(Konec prihodnjic)

NOVICE IZ SLOVENIJE

OBSODBA IN ISKANJE STORILCEV

Načelna obsodba povojnih pobojev je civilizacijska gesta, ampak država mora poiskati storilce teh dejanj, je na seji komisije za človekove pravice dejal vodja policijske akcije Sprava Pavel Jamnik. Komisija je sicer sejo, na kateri je obravnavala delo komisije za prikrita grobišča, prekinila in jo bo predvidoma nadaljevala po 1. maju.

BREZPOSELNOST IN POVPREČNE PLAČE

Na republiškem zavodu za zaposlovanje je trenutno prijavljenih 81.492 brezposelnih oseb, dobrih 15.000 več kot konec lanskega decembra. Dotok med brezposelne naj bi bistveno skrajšali s subvencioniranjem čakanja na delo, ki bo po besedah ministra za delo, družino in socialne zadeve Ivana Svetlika zaživel predvidoma junija.

Povprečna mesečna neto plača je bila februarja po začetnih podatkih 898,74 evra in tako za dva odstotka nižja kot januarja, so sporočili iz državnega statističnega urada (Surs). Povprečna mesečna bruto plača je bila medtem 1381,87 evra in tako za 2,4 odstotka nižja kot januarja. Plače so se na mesečni ravni znižale že januarja.

NOVICE V DIPLOMACIJI

V uradnem listu je bil objavljen ukaz predsednika Danila Türka o imenovanju Mitje Drobniča za izrednega in pooblaščenega veleposlanika Slovenije v Nemčiji. Poleg tega sta bila v uradnem listu objavljeni tudi sklep vlade o odprtju konzulata v Ciudad de Mexico ter sklep o soglasju za odprtje konzulata Gvineje Bissau v Sloveniji.

MALO NOVIH AVTOCEST

V skladu s planom razvoja in obnavljanja avtocest, ki ga je potrdila vlada, bo letos promet predanih skupaj 44,7 kilometra štiriprasovnih avtocest. Gradnja se bo začela na enem avtocestnem odseku dolžine 1,4 kilometra, je povedal minister za promet Patrick Vlačič.

TUDI V SLOVENIJI

Tudi v letu 2008 se nadaljuje trend naraščanja povprečnega števila zaprtih oseb, ki je doseglo številko 1364, je na predstavitvi letnega poročila uprave za izvrševanje kazenskih sankcij poudaril njen direktor Tomaž Smole. Opozoril je zlasti na prezasedenost zaprtih delov zavodov moške populacije ter na pomanjkanje paznikov in vzgojnih delavcev.

KRVAVI POD KOŽO

Kriminalisti so prijeli več oseb zaradi direktnega ali posrednega ponujanja in dajanja podkupnine osebi, zaposleni na okrajnem sodišču v Ljubljani. Ta je podkupnino jemala z namenom, da bi v zameno uredila, da sodni spis ne pride v nadaljnjo obravnavo.

ODLIČJE ZA TRG NA BREZJAH

Sklad arhitekta Jožeta Plečnika je v Narodni galeriji slovesno podelil Plečnikova odličja za leto 2009. Plečnikovo nagrado sta za trg in zunanji oltar na Brezjah prejeli Maruša Zorec in Martina Tepina. Obenem so podelili tri Plečnikove medalje in študentsko priznanje.

PRVO MESTO ZBORU AVE

Na 10. mednarodnem zborovskem tekmovanju v Mariboru sta si prvo mesto razdelila zbor KUP Taldea iz španske Tolose in slovenski komorni zbor Ave. Slednji bo kot predstavnik mariborskega tekmovanja sodeloval v finalu zmagovalcev zveze tekmovanj za evropski Grand Prix v zborovskem petju, ki bo 2010 v baskovski Tolosi.

PO SVETU

SREČANJE AMERIK

V Trinidadu in Tobagu se je v nedeljo končalo peto vrhunsko srečanje Organizacije ameriških držav. Voditelj 34-tih članic so na njej govorili o vzpostavitvi novih odnosov v tem delu sveta na temelju medsebojnega spoštovanja in sodelovanja. Sicer pa so demokratično izvoljeni voditelji ameriških držav največ pozornosti namenili gospodarski in finančni krizi. K temu jih je spodbudil tudi nov Ameriški predsednik Barack Obama, ki je glede povezovanja v tem delu sveta nakazal nov pristop do tega vprašanja. To je bilo čutiti tudi v njegovem sklepnem nastopu.

OBAMA

Ameriški predsednik Barack Obama je odpravil omejitve na potovanja kubanskih Američanov na Kubo, sprostil pa je tudi dosedanje omejitve glede vsote denarja, ki jo lahko pošljejo sorodnikom v nekdanjo domovino. Obama je to storil pred vrhom Amerik v Trinidadu in Tobagu, ki je bil 17. aprila. Seveda pa s temi potezami ameriškega predsednika še ni odpravljen 47-letni trgovinski embargo.

KANDIDAT ZA NEMČIJO

Nemški zunanji minister Frank-Walter Steinmeier bo na parlamentarnih volitvah 27. septembra nastopil kot uradni kandidat socialdemokratov za položaj novega nemškega

PISALI SMO PRED 50 LETI

POMEMBEN JUBILEJ

Slovenci smo narod, ki ga prištevajo med manjše in najmanjše narode na svetu. Številčno smo šibki in v okviru splošnega napredka sveta naša beseda in vpliv le malo pomenita. Toda imamo mnogo lepih lastnosti, ki nas postavljajo daleč v ospredje, vidno celo vsemu svetu. (...)

Društveno, prosvetno in organizacijsko delovanje pa more zdravo uspevati le, če zna nuditi temelje tudi za kulturno delo. (...) februarja 1954, se je začela zbirati skupina intelektualcev ter umetnostnih in znanstvenih ustvarjalcev. Ta skupina je ustanovila Slovensko kulturno akcijo. Ustanova, ki je takrat začela s svojim delom, bo v soboto 2. maja proslavila jubilej pete obletnice ustanovitve. (...)

BLAGOSLOVITEV NOVIH ŠOLSkih PROSTOROV V SAN MARTINU

V nedeljo, 19. t. m. so imeli Slovenci v San Martinu velik praznik. Blagoslovili so nove prostore za Slovenski šolski tečaj, ki bo v hiši g. Pavlovčiča v ulici Tucumán 181. Po dolgih desetih letih so naši rojaki tudi v San Martinu prišli do lastnih in lepih šolskih prostorov, ki pa ne bodo služili samo šolskim tečajem, ampak bodo prišli prav tudi raznim slovenskim - predvsem mladinskim - organizacijam v San Martinu. (...)

V. ŠTUDIJSKI DAN SKAD

Slovensko katoliško akademsko društvo SKAD je v nedeljo 19. aprila priredilo svoj študijski dan. Bil je v prijaznem zavodu Hermanas Marianas v Florencio Varela. (...)

SESTANEK DIO IN ZSS

V nedeljo, 19. aprila je bil po slovenski maši v Slovenski hiši na Ramón Falconu redni sestanek DiO (Dijaški odsek Slovenske dekliske organizacije) in ZSS (Zveze slovenskih srednješolcev). Na tem sestanku so udeleženci živahno debatirali v vseh najrazličnejših problemih, ki jih mora srednješolska mladina dobro poznati. Tako so debatirali o kinu, filmu pa tudi o problemu svobode. Vsi udeleženci so živahno sodelovali v debatah. Pri slučajnostih pa so se razgovarjali tudi o namenu, prihodnjem delu in cilju obeh organizacij.

GOSPOD SILVIN EILETZ SJ

je bil v nedeljo 19. aprila v Rimu posvečen v duhovnika po bizantinsko-slovanskem obredu v cerkvi Ruskega kolegija. Novo mašo je imel naslednji dan t.j. v ponedeljek 20. aprila v baziliki sv. Klementa v kapeli sv. Cirila in Metoda. (...)

OSEBNE NOVICE

Krst. V stolnici v San Isidro je 12. t. m. g. Albin Avguštin krstil Matjaža, četrtega sina g. Branka Rebozova in žene ge. Milke roj. Drobnič.

Svobodna Slovenija, 23. aprila 1959 - 17

kanclerja. Steinmeier je to potrdil v Berlinu pred okoli dva tisoč privrženci SPD ob začetku svoje predvolilne kampanje. Kot je dejal, predstavlja svež začetek proti nečemu boljšemu v Nemčiji. Poudaril je, da je bil prizadet občutek pravičnosti pri toliko ljudeh, in krivdo za to pripisal gospodarski krizi, do katere je pripeljala gonja po maksimalnem dobičku.

KONFERENCA O RASIZMU

Ženeva do petka gosti konferenco Združenih narodov o rasizmu, ki pa jo bojkotirajo številne države. Generalni sekretar svetovne organizacije Ban Ki Mun to obžaluje. Kot je povedal ob odprtju, svet potrebuje razpravo o napetostih, ki bi lahko sprožile družbene nemire in nasilje. Dialog in medsebojno sprejemanje je pri ponedeljkovi opoldanski molitvi poudaril tudi papež. ZDA in Izrael sta se odločila za bojkot konference, ker se bojita, da jo bodo nekateri izkoristili za napade na Izrael. Nekaj podobnega se je namreč zgodilo med prvo konferenco pred osmimi leti, ki je potekala v južnoafriškem Durbanu.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alenka Godec** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Teléfono: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar**
Za Društvo ZS: Alenka Jenko Godec / **Urednik:** Tone Mizerit

Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Marko Vombergar, Dominik Oblak, Marko Čop, Jernej Tomazin in Vinko Rode.

Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

RESUMEN DE ESTA EDICION

UNA DESIGNACIÓN MALEVOLA

El consejo deliberante de la ciudad de Ljubljana, capital de Eslovenia, ha designado con el nombre de Tito una de sus calles. Tanto el hecho como la oportunidad no han podido ser peores. Recientes descubrimientos de nuevas fosas comunes han llevado incluso a los representantes de la guerrilla comunista, los partisanos, a reconocer que fue el mariscal Josip Broz Tito, quien en el año 1945 dio la orden de las terribles matanzas, que convirtieron a Eslovenia en un enorme cementerio. Cuando la mayor parte de la población eslovena se estremece ante nuevos detalles de esas matanzas, los concejales de Ljubljana, amparados en su mayoría ideológica, retrotraen a la ciudad a las épocas del absolutismo comunista. Nada les importan los familiares de esas víctimas, nada los sucesivos llamamientos a la unidad nacional y la pacificación. Un lamentable ejemplo de soberbia y prepotencia, a la que, por otra parte, nos tienen acostumbrados. (Pág. 1)

¿CRISIS DE GOBIERNO?

Un desacuerdo sobre los procedimientos crediticios, que favorecieron al holding encabezado por el cuestionado magnate Šrot, provocó el primer cortocircuito serio en la coalición gobernante. El partido Zares amenazó con abandonar el gobierno y con ello provocar elecciones anticipadas. Pero todo no pasó de una tormenta en un vaso de agua. (Pág. 1)

DICCIONARIO MÉDICO

La Facultad de medicina de Ljubljana en colaboración con la compañía farmacéutica Lek preparó una versión electrónica de la cuarta edición del Diccionario esloveno de medicina. El acceso es gratuito a todos los usuarios de Internet desde la página www.lek.si/medicinski-slovar/ Participaron más de cien renombrados especialistas eslovenos y profesores de la Facultad de medicina en Ljubljana. El diccionario incluye más de 6.700 términos técnicos, con más de 38.400 palabras clave. (Pág. 2)

¡GLORIA A DIOS!

Para los eslovenos en San Justo, el domingo de Resurrección comenzó temprano, con la misa en la catedral. El clima templado acompañó la celebración que continuó en el salón principal del Centro. Las mesas estaban preparadas para desayunar la comida bendecida el Sábado Santo. Antes de servir el café con leche, se desarrolló sobre el escenario una escena que narra el significado de cada elemento que conforma la canasta pascual que las familias llevan a bendecir. La imagen del Cristo resucitado se imponía desde el escenario. La explicación se entrelazaba con el recitado de poesías alusivas y las canciones de aleluya del coro mixto esloveno de San Justo y el coro de niños. (Pág. 3)

ARTE EN PRISTAVA

En el mes de febrero del corriente estuvo de visita por la Argentina la señora Sonja Čop Bavdaž. El motivo de su viaje desde Austria fue su cumpleaños número 80. Los eslovenos de Pristava la agasajaron con la exposición de sus obras de arte. En la inauguración se narró la vida de la artista y su hermano, que vive en la Argentina, contó algunas anécdotas de la carrera artística. Se expusieron obras realizadas en Carintia (Austria), Buenos Aires, el Brasil y también las más recientes, icónicas. (Pág. 3)

RESEÑA

En este número se publica la primera parte del compendio que se publicó por el 100º aniversario de Sodalita, una unión de sacerdotes eslovenos en la región de Carintia (1996-2006). La compiladora fue la historiadora y teóloga Marija Vrečar. Cada capítulo se relaciona con una arista particular de la vida de Sodalita a lo largo de los 100 años transcurridos. (Pág. 4)

LAS REINAS DEL VINO

El representante esloveno en el Parlamento Europeo, Lojze Peterle, recibió el 15 de abril en Bruselas a las doce reinas y al rey de los vinos de Eslovenia. En las palabras de bienvenida Peterle presentó su trabajo dentro del Parlamento de la UE tanto el trabajo en las comisiones que integra como los proyectos que apoya. (Pág. 6)

Correio Argentino Suc. 7
 FRANQUEO PAGADO
 Cuenta Nº 7211
 R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
 de Lucia Bogataj
 H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
 Tel. 4441-1264 / 1265

Počtniški dom „Dr. Rudolf Hanželič“ sporoča, da je gostom na razpolago vse leto. Tel.: 03548-494046; Mobitel (011) 15-6152-9978; e-mail: hoteldecampo@yahoo.com.ar

ZDRAVNIKI
Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog, Nevropsihiater. Konzultorij v **Ramos Mejiji**, Tabladi in **Belgrano**. Ordinira ob **ponedeljkih** in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na **15-6942-7574**.

ZOBOZDRAVNIKI
Dra. María Florencia Dekleva - Especialista en ortodoncia - Av. de Mayo 108 dto. 2; Ramos Mejía - Tel: 4656-8762 - Cel: 15-50571891

Dr. Damijana Sparhagl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@fibertel.com.ar

Dra. Ana C. Farreras de Kočar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Lunes y jueves de 15 a 18 hs. Ricchieri 67 3º H (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4656-4039 - Cel.: 15-6447-9683 farrerasanac_te@yahoo.com.ar

Vinske kraljice iz Slovenije v Bruslju

Evropski poslanec Lojze Peterle je 15. aprila dopoldne v prostorih Evropskega parlamenta kot glavni sponzor in gostitelj sprejel in pozdravil dvanajst vinskih kraljic in vinskega kralja iz Slovenije. Peterle jim je v pozdravnem nagovoru zaželel iskreno dobrodoščilo in predstavil svoje delo evropskega poslanca ter izpostavil področja, s katerimi se posebej ukvarja. V nadaljevanju je Peterle goste

popeljal po prostorih Evropskega parlamenta in jim razkazal, kje poteka delo evropskih poslancev. Vinske kraljice je v Evropskem parlamentu sprejela in nagovorila tudi evropska poslanka Ljudmila Novak. Isti dan zvečer se je v

Slovenski hiši v Bruslju priredila degustacija slovenskih vin in kulinarčnih dobrot, za vzdušje pa je poskrbela folklorna skupina iz Svečine.

DAROVALI SO

V dobrodelni sklad Zvez slovenskih mater in žena so darovali: N.N., Olivos, 50.- evrov; Ciril Markez (Bariloche) 100.- pesov namesto cvetja na grob Almiri Bradač; Jože in Biba Rus 250.- dolarjev ob 60-letnici poroke. **Bog stotero povrni!**

OSEBNE NOVICE

Krst
 V soboto, 21. marca je bila krščena v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi **Renata Berčič**. Očka je Herman mamica pa Ana Paula roj. Nogeira. Botrovala sta Perla Graciela Nogeira in Alejandro Berčič. Krstil je g. Jože Bokalič CM. **Srečni družini naše čestitke!**

Smrt
 Umrli so v San Justo g. **Tone Likozar** (85); v Caseros ga. **Carmen Murčič** (73); v Ciudad Evita g. **Franc (Nija) Logar** (86). **Naj počivajo v miru!**

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 21. aprila 2009

1 EVRO	239,6 SIT
1 EVRO	1,29 US dolar
1 EVRO	1,61 KAD dolar
1 EVRO	4,81 ARG peso

62. REDNI LETNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA ZEDINJENA SLOVENIJA

Upravni svet društva Zedinjena Slovenija sklicuje 62. redni občni zbor v nedeljo, 26. aprila 2009, ob 10.30 uri v prostorih Slovenske hiše, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

DNEVNI RED:

- 1) Izvolitev 2 overovateljev zapisnika in 2 preštevalcev glasov.
- 2) Branje zapisnika zadnjega občnega zbora.
- 3) Poročila upravnega sveta in nadzornega odbora ter sklepanje o njih.
- 4) Potrdilo članarine za leto 2009.
- 5) Volitev novega odbora.
- 6) Slučajnosti.

Po določitih 16. členu društvenih pravil bo občni zbor sklepčen eno uro potem, ko je bil sklican, ob vsaki udeležbi članov.

Z vsemi pravicami se morejo med sabo zastopati zakonci, starši in otroci. Pooblaščenec morejo imenovati tudi člani, ki bivajo izven Velikega Buenos Airesa, ali jih ovira bolezen ali služba. Pooblaščenec se morajo izkazati s pismenim pooblastilom.

Pred občnim zborom bo v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za vse pokojne odbornike in člane Zedinjene Slovenije.

UPRAVNI ODBOR

SLOVENSKI DOM CARAPACHAY

v nedeljo 3. maja 2009

praznujemo 49. obletnico

ob 10.30 otvoritev, sv. maša, kulturni program

Dobro skupno kosilo in nato ... prosta zabava

PRIČAKUJEMO VAS

Prijave za kosilo 4766-4521 Dra. C. Grierson 3867 - Carapachay

Mladinsko Taborjenje SDO-SFZ TANDIL 2009

Zvezni mladinski odbor prireja taborjenje, ki bo 23., 24. in 25. maja. Vpiši se do 10. maja na spletni strani mladine (www.sdo-sfz.com.ar) Po e-mailu na m^o sdosfz@gmail.com ali sporoči delegatu tvojega doma. Cena med \$200.- in 250.- pesov

VSI MLADI LEPO VABLJENI!

Arheološka odkritja

V najnovejših arheoloških najdbah na grobišču v kranjskem Lajhu so arheologi doslej odkrili devet novih grobov, v dveh izmed njih pa so bili tudi bogati prdatki, je pojasnil vodja arheoloških izkopavanj v Lajhu Draško Josipovič. Bogati prdatki po njegovih besedah kažejo, da gre za germanski grob.

Na Savski cesti v Kranju so pred tremi tedni pričeli arheološka izkopavanja. Na voljo imajo še približno 100 dni, Josipovič pa ocenjuje, da bo ta čas zadostoval, da dokončajo načrtana dela. Obenem si prizadevajo za oblikovanje enotnega načrta celotnega grobišča, saj pri minulih izkopavanjih niso našli vseh grobov.

Pojasnil je, da so v grobnih jami, dolgi 2,9 metra, doslej že našli kosti ženske, visoke 153 centimetrov ter stare med 35 in 40 let. Ženska je imela po Josipovičevih besedah na glavi ostanke zlatih niti, ki so bile najbrž prišite na pajčolan ali kak drug kos pokrivala.

Doslej so našli tudi zlato in srebrno broško z barvnimi okrasnimi kamenčki.

„Podobno broško so na grobišču v Lajhu našli že leta 1896,“ je še dejal ter dodal, da so našli tudi srebrno in pozlačeno pasno

sponko z začetka 6. stoletja.

„To grobišče je pomembno, ker je bilo to mestno pokopališče poznantične naselbine z imenom Carnium. Iz tega izvira tudi današnje ime Kranj.“ Na mestnem pokopališču je več kot 90 odstotkov grobov staroselskih, v 6. stoletju pa so se v času preseljevanja ljudstva na to območje naselili tudi vzhodni Goti, frankovsko-alamanske oblasti ter Langobardi.

Staroselci so po besedah Josipoviča pokopani brez prdatkov, za arheolo-

ge pa so sicer najbolj zanimivi germanski grobovi, saj vsebujejo številne prdatke. „Če je bil pokopani bojevnik, je lahko imel ob sebi meč, puščico ali ščit, če je bil rokodelc, so našli orodje, če je bil zlatar, so obenj položili zlatarsko tehniko,“ je pojasnil.

V zadnjih stotih letih so po Josipovičevih besedah na tem območju, kjer je bila v 6. stoletju v času preseljevanja ljudstev zgodnja srednjeveška nekropola, odkrili že okoli 1000 grobov, kar kranjski Lajh uvršča med največja grobišča iz tega obdobja v Evropi.

SLOVENCİ IN ŠPORT

UGODNI REZULTATI MLADIH TENISAČIC

Mlada slovenska teniška igralka Polona Hercog se je v italijanski Civitavecchiji uvrstila v finale turnirja ITF z nagradnim skladom 25.000 ameriških dolarjev. V polfinalu, v katerem je Hercogova sicer izgubila prvi niz na tem turnirju, je vseeno dokaj suvereno s 6:2, 1:6 in 6:2 ugnala Belorusinjo Darjo Kustovo.

Andreja Klepač pa je na turnirju v Barceloni z nagradnim skladom 166.000 evrov odlično nastopila v konkurenci dvojic, kjer je z Romunko Sorano Cirstea prvi poraz doživela šele v finalu proti prvopostavljeni španski dvojici Nuria Llagostera Vives/Maria Jose Martinez Sanchez. Španki sta bili boljši s 3:6, 6:2 in 10:8.

POLMARATONSKO SREBRO

Slovenski atlet Roman Kežzar je zasedel drugo mesto na 21 km na 22. mednarodnem maratonu v Beogradu (1:06). Zmagal je Kenijec Metiu Kipto Cheboy (1:04,56), tretji pa je bil drugi Slovenec Anton Kosmač (1:08,18).